

TOIMINTAKERTOMUS 2016

Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liitto ry on perustettu vuonna 2003. Liiton toiminta käynnistyi rekisteröinnin jälkeen vuonna 2004. Toimintavuosi 2016 oli liiton kolmastoista.

Liitto toimii jäsentensä yhdyssiteenä ja Suomen Kotiseutuliiton Pohjois-Savon maakunnan aluejärjestönä sekä tekee yhteistyötä Suomen Kotiseutuliiton, Pohjois-Savon kaupunkien, kuntien ja alueellisten viranomaisien ja muiden tahojen kanssa. Liitto tekee aloitteita, esityksiä ja antaa lausuntoja sekä järjestää seminaareja, koulutus- ja tiedotustilaisuuksia ajankohtaisista asioista. Liitto harjoittaa toimialaansa liittyvää tiedotus-, julkaisu- ja muuta säännöissä määriteltyä toimintaa sekä jakaa OLVI-säätiöltä saamaansa avustusta edelleen kotiseututyöhön maakunnan alueella.

Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton tiedotuskanavina toimivat liiton kotisivut (www.kotipihlaja.fi), jäsentiedote Kotipihlaja ja erilliset media- ja jäsentiedotteet. Jäsentiedote Kotipihlaja ilmestyi vuonna 2016 kaksi kertaa.

1. Jäsenyhdistykset ja jäsenmaksut

Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liitto ry on maakunnallinen keskusjärjestö pohjoissavolaisen kulttuurin edistämiseksi. Vuoden lopussa liiton jäsenenä oli 30 pohjoissavolaista kotiseutuyhteisöä. Kanta-Kuopion seura erosi liiton jäsenyydestä, ja uutena jäsenenä liittyi Tuusjärvi-Hiidenlahti kyläyhdistys ry. Jäsenmaksu on samalla Suomen Kotiseutuliiton jäsenmaksu, jonka kotiseutuyhdistysten liitto tilittää valtakunnalliselle liitolle. Jäsenmaksun määrä on porrastettu jäsenmäärän mukaan: alle 100 jäsentä 50 €, 100-500 jäsentä 65 € ja yli 500 jäsentä 95 €.

Asutusmuseosäätiö	Juankosken Kulttuurihistoriallinen seura
Kaavin pitäjäseura	Keitele-seura
Kiuruveden kotiseutuyhdistys	Kotalahden kyläyhdistys
Kuopion Isänmaallinen Seura	Lapinlahti-seura
Leppävirta-seura	Maaninka-seura
Muuruveden kotiseutuyhdistys	Nilsin kotiseutuyhdistys
Peuran museosäätiö	Rautalammin historiallinen yhdistys
Rautalammin kulttuuriseura	Rautavaaran kotiseutuseura
Riistavesi-seura	Riuttalan talonpoikauskulttuurin suojelusäätiö
Savon kielen seura	Savon Tomerat Naiset
Sisä-Savon perinneyhdistys	Sorsakosken kyläyhdistys
Suonenjoki-seura	Säyneisen kotiseutuyhdistys
Tervo-seura	Tuusjärvi-Hiidenlahti kyläyhdistys ry
Tuusniemen kotiseutuyhdistys	Tuusniemen käsityö- ja kulttuuriyhdistys
Warkaus-seura	Vehmersalmen kotiseutuyhdistys

2. Hallitus ja hallinto

Hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt (sulkeissa varahenkilö):

Marja-Sisko Pihl, puheenjohtaja, Juankosken Kulttuurihistoriallinen seura

Raimo Jalkanen varapuheenjohtaja, Rautalammin historiallinen yhdistys

(Olavi Saarelainen, Sisä-Savon perinneyhdistys)

Anna-Maija Korhonen, Tervo-seura (Pirjo Hänninen, Tervo-seura)

Raija Pasanen, Lapinlahti-seura (Anna-Liisa Happonen, Tuusniemen kotiseutuyhdistys)

Seppo Kononen, Kaavin pitäjäseura (Asko Tapaninen, Riistavesi-Seura)

Sirpa Ollikainen, Warkaus-seura (Maija Teppana-Karvinen, Leppävirta-seura)

Marianna Falkenberg, Kuopion Isänmaallinen seura (Tuula Ollila, Savon kielen seura)

Hallituksen kokouksiin osallistuivat myös Unto Kärkkäinen taloudenhoitajana ja Tuija Lepistö sihteerinä sekä Jyrki Haapala Suomen Kotiseutuliiton maakunnallisena valtuustoedustajana.

Hallitus kokoontui kuusi kertaa: 10.2.2016, 20.4.2016, 25.5.2016, 23.8.2016, 4.10.2016 ja 23.11.2016. Hallituksen kokoukset pidettiin Kuopiossa. Hallituksen jäsenille maksettiin kulukorvausta 30 snt/km laskua vastaan.

Hallituksen työryhminä toimivat:

Sääntöjen valmistelutyöryhmä: Raimo Jalkanen (pj), Sirpa Ollikainen, Jyrki Haapala ja Seppo Kononen. Työryhmä valmisteli vuonna 2015 aloitetun sääntömuutoksen, joka hyväksyttiin syyskokouksessa 12.11.2016 sekä rekisteröitiin Patentti- ja rekisterihallituksessa 29.11.2016.

Kotiseutukasvatushankkeen ohjausryhmä: Anna-Maija Korhonen, Marianna Falkenberg, Marja-Sisko Pihl ja Asko Tapaninen.

Avustushakemusten valmistelutyöryhmä: Marianna Falkenberg, Unto Kärkkäinen ja Marja-Sisko Pihl ja sihteerinä Tuija Lepistö.

Kuvataidekilpailutyöryhmä: Marja-Sisko Pihl, Raija Pasanen, Anna-Maija Korhonen ja Asko Tapaninen.

Vuoden 2016 toiminnantarkastajana toimi Matti Niiranen ja varatoiminnantarkastajana Kaija Heiskanen Kuopiosta. Toiminnantarkastajan palkkio maksetaan laskun mukaan.

3. Yleiskokoukset

Yleiskokouksia olivat kevät- ja syyskokous, joissa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Kevätkokous pidettiin 19.3.2016 Kuopiossa Pohjois-Savon liiton maakuntasalissa. Kokoukseen osallistui 17 jäsenyhdistyksen edustajaa ja muuta kokousväkeä 10 henkilöä. Kevätkokouksen jälkeen palkittiin vuoden 2015 kotiseutukirja ja -teko.

Syyskokous pidettiin 12.11.2016 Muuruveden Kylätalolla. Sääntömääräisten asioiden lisäksi hyväksyttiin sääntömuutos. Kokoukseen osallistui 16 jäsenyhdistyksen edustajaa ja muuta kokousväkeä 7 henkilöä.

4. Tunnustukset ja avustukset 2016

Kevätkokouksessa 19.3.2016 julkistettiin vuoden 2015 tunnustusten saajat. Ehdotuksia oli tullut runsaasti, kotiseutukirjaksi 16 kappaletta ja -teoksi 5 kappaletta.

Vuoden 2015 kotiseututekona palkittiin 800 eurolla Muuruveden kylätalon peruskorjaus, toteuttajina Muuruveden Jyske ry ja talkooväki. Lisäksi jaettiin kunniainninnat kahdelle kohteelle: Pekka Halosen 150-vuotissyntymäpäivän viettotapahtuma Lapinlahdella toteuttajana Lapinlahti-seura ry sekä Pikku Pietarin parihuoneet -näyttely toteuttajana Terhi Laitinen, kummallekin 200 euroa.

Vuoden 2015 kotiseutukirjatunnustuksen 1000 euroa sai Konneveden kunniaksi - Kertomus kansallisveden suurjärvestä -kirja/työryhmä Jorma Knuutinen - Eila Karki - Risto Palokangas. Kunniainninnat ja 200 euroa kullekin, jaettiin kolmelle kirjalle: Myö Muaningan helemassa huppaellaan; Maaninka-seura ry ja Mies menee, laulu jää - valikoima kotiseutuneuvos Unto Eskelisen runoista vuosilta 1939 - 2013; Savon kielen seura ry sekä Tuovisten sata vuotta Heinäsaaressa; Kauko Tuovinen.

Jäsenyhdistyksistä 13 jätti ns. kannustusraha-avustushakemuksen ja heitä tuettiin 150 euron kannustusrahalla, yhteensä 1950 eurolla. Talousarvioon varatusta 4050 eurosta jäi käyttämättä 2100 euroa, josta 1500 euroa laitettiin Kotiseutusäätiön perustamisrahastoon sekä 600 euroa lisää jaetuille kotiseututeko/kirja -tunnustuksille ja -kunniamaininnoille.

Avustusten haku ja myöntäminen kotiseututyöhön maakunnassamme tapahtuu kerran vuodessa.

Avustushakemuksia saapui vuonna 2016 kaikkiaan 27 kpl, joista yksi hakija peruutti hakemuksensa ja

yksi hakemus saapui määräajan jälkeen. Hakemukset käsiteltiin hallituksen avustustyöryhmässä, jonka pohjalta hallitus päätti jakaa avustuksia 21 hakijalle yhteensä 17 930 euroa. Työryhmä linjasi avustusten jakokriteereitä siten, että etusijalla olivat 1) kotiseutukasvatusta tukevat sekä 2) verkkoon tuotettavat materiaaleja ja digitalisaatiota käsittelevät hakemukset. Sen sijaan 3) rakentamiseen tai siihen verrattavaan ei myönnetä avustusta ja 4) myöhästyneitä tai täydentämättömiä, epäselviä hakemuksia ei oteta käsittelyyn.

Kotiseutuavustuksiin liittyen päätettiin, että tukilainoja ei jatkossa myönnetä, vaan tarvittaessa mietitään muuta avustusmahdollisuutta.

5. Edustus

Suomen Kotiseutuliiton valtuustossa Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liittoa on vuonna 2016 edustanut Jyrki Haapala Varkaudesta. Kotiseutupäivillä Kajaanissa Jyrki Haapala valittiin jatkamaan liittovaltuustossa.

Suomen Kotiseutuliiton vuosikokouksessa Kajaanissa valtuutettuna edustajana oli Marja-Sisko Pihl ja varalla Anna-Liisa Happonen.

Warkauden 60-vuotisjuhlallisuuksissa liittoa edusti Jyrki Haapala / Raimo Jalkanen.

Suonenjoki-Seuran kustantaman ja Kaarina Huhtisen toimittaman Kappale kahden matkaa -kirjan julkistamistilaisuudessa marraskuussa liittoa edusti Raimo Jalkanen.

6. Seminaarit ja jäsenkoulutus

Kevätkokouksen yhteydessä iltapäiväseminaarissa Pohjois-Savon liiton maakuntahallituksen puheenjohtaja kansanedustaja Seppo Kääriäinen kertoi itsehallintouudistuksesta ja kotiseutukasvatushankkeen projektivetäjä Anu Alapartanen ja pilottikohteen Riistavesi-seuran Asko Tapaninen esittelivät hankkeen tuloksia ja toimintamalleja.

Syyskokouksen iltapäiväseminaarissa kotiseututyön tilasta kertoi Suomen Kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtaja Kirsi Moisander. Olvi Oy:stä ja OLVI-säätiön toiminnasta kertoi säätiön hallituksen puheenjohtajana aiemmin toiminut Paavo Jauhiainen.

7. Kotiseutukasvatushanke

Vuonna 2016 saatiin päätökseen vuonna 2014 käynnistetty kotiseutukasvatushanke. Hanke toteutettiin liiton OLVI-säätiöltä saadun avustusrahoituksen turvin. Hankkeen kolme tärkeintä painopistettä olivat yhteistyö koulujen, oppilaitosten ja kuntien kanssa, yhteistyö paikallisten kotiseutuyhdistysten kanssa sekä kolmantena yhteyksin luominen samaa työtä tekeviin yhteistyökumppaneihin. Hankkeen ohjausryhmänä toimii Marja-Sisko Pihl, Marianna Falkenberg ja Anna-Maija Korhonen sekä Asko Tapaninen.

Hankkeen toteutus:

Kesällä 2014 valmistui FM Ann-Mari Karvisen toteuttama esiselvitys, jonka pohjalta syksyllä 2015 käynnistettiin hankkeen osaprojekti projektivastaavana Anu Alapartanen (3kk).

Tammikuussa 2016 jatkettiin hankkeen toteutusta projektivastaavana FM Anu Alapartanen (5 kk). Hankkeessa toteutettiin mm. opettajille virikekoulutusta, 5.4. Leppävirralla ja 7.4. Iisalmessa, sekä tuettiin kotiseutukasvatuksen kirjaamista opetussuunnitelmiin.

Projektityöntekijä osallistui Vaasassa 1.4. Suomen Kotiseutuliiton e-Museo -koulutukseen sekä puheenjohtajan kanssa Aikamatka-menetelmää esittelevään koulutukseen Rautalammilla 25.4.2016.

Pilottikohteenä hankkeessa toimi Riistavesi-seura, jossa tuotettiin verkkoaineistoja, ja museo-aineiston käytössä hyödynnettiin uutta teknologiaa (QR-koodi) ja mobiililaitteita, jotka ovat kohderyhmänä olevien nuorten nykytodellisuutta.

Tärkeänä tuotteena hankkeessa syntyi hankejulkaisu ”Tutkimusmatka kotiseutuun – opas kotiseutukasvatukseen”, jota vihkoseksi painettuna jaettiin mm. Pohjois-Savon kouluille, museoille, jäsenyhdistyksillemme sekä opetus- ja kulttuuriministeriölle. Liiton omilla kotisivuilla julkaistiin em. julkaisu sähköisessä muodossa sekä Riistavedellä kokeiltuja ja muitakin toimintavinkkejä yhdistysten ja koulujen käyttöön. Hankkeen toteutus oli onnistunut ja liitto sai kotiseutukasvatustyölleen hyvää julkisuutta.

8. #minunpaikkani -kuvataidekilpailu Pohjois-Savon peruskoululaisille ja Suomi 100 – juhlavuosivalmistelut

Liitto valmisteli vuonna 2016 #minunpaikkani -kuvataidekilpailun osana kotiseutukasvatushankkeen jatkoa sekä osana liiton Suomi 100 -juhlavuositeemaa. Tavoitteena oli saada paikalliset peruskoulut ja eri kotiseututyötä tekevät yhdistykset ja paikallislehdet mukaan kilpailun ja kiertävien näyttelyiden toteutukseen.

Hanketyöryhmän lisäksi kilpailun suunnittelun ja materiaalin toteutuksessa olivat mukana media-alan ammattilaiset Heikki Hintikka, joka toteutti kilpailun omat kotisivut www.minunpaikkani.fi sekä Jouni Ohtamaa, joka toteutti videon yhdessä nuorten kanssa. Kilpailua varten laadittiin kilpailuohjeet ja mainosmateriaali, joka kilpailutöiden palautusohjeineen postitettiin vuoden 2016 viimeisinä päivinä kaikkiin Pohjois-Savon peruskouluihin (128 kpl).

Kilpailun varsinainen toteutusaika on vuoden 2017 puolella, 16.1.-17.2.2017. Kilpailuraadin puheenjohtajaksi valittiin Marja-Sisko Pihl ja jäseniksi kutsuttiin Paula Qvick Pohjois-Savon liitosta sekä taiteilija Ulla Remes. Kuvataidekilpailun yhteydessä liitto jätti valtioneuvostolle Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhluvuoden hankkeeseen liittyen hakemuksen, joka mahdollisti Suomi 100 -juhlalagon käytön liiton toiminnassa ja mm. jo kuvataidekilpailun materiaalissa.

9. Talous

OLVI-säätiön kotiseututyöhön myöntämän 70 000 euron avustuksen turvin taloudellinen tilanne on ollut turvattu ja erilaisia avustuksia ja tukea kotiseutuyhdistysten liitolta eteenpäin eri kotiseututoimijoille on voitu myöntää aiempaa enemmän. Myös kotiseutukasvatushankkeen toteutus onnistui, vaikka avustuksia hankkeelle muilta rahoittajatahoilta ei saatu. Liitolla on edelleen 1000 euron lainasaatava Nilsin kotiseutuyhdistykseltä.

10. Arviointi kuluneesta toimintakaudesta ja tulevaisuuden näkymiä

Toimintavuoden aikana liitto on onnistunut hyvin toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja tehtävien toteuttamisessa. Näistä mainittakoon sääntöuudistus, kotiseutukasvatushankkeen ja hankejulkaisun toteutus, vaikuttaminen kotiseutukasvatuksen kirjaamiseen osaksi koulujen opetussuunnitelmia sekä Suomi 100 juhluvuoden valmisteluiden aloitus mm. kuvataidekilpailun käynnistämällä. Lisäksi tiedottamiseen on panostettu ja käynnistetty liiton kotisivujen uudistaminen.

Kotiseutukasvatuksen jatkotoimintaa suunnitellaan vuodelle 2017. Tavoitteena liitolla on panostaa voimakkaammin yhdistysten ja koulujen yhteistoimintaan ja tarkoitus etsiä sopiva työntekijä tehtävään. Palkattava henkilö avustaisi yhdistyksiä kouluyhteistyön toteutuksessa järjestämällä mm. alueellisia tapaamisia, kokoamalla yhdistysten hyviä toimintatapoja eri yhdistyksiltä sekä avustaisi yhdistyksiä tuottamaan omille sivuilleen sellaista sisältöä, josta on hyötyä koulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Sääntömuutoksen myötä liiton siirtyessä yhteen vuosikokoukseen, tulevana vuosina panostetaan tasokkaiden syyssseminaarien järjestämiseen. Jäsenyhdistysten toimintaa sekä laajemmin kotiseututyötä maakunnassa lähivuosinakin tuetaan OLVI-säätiön liitolle antaman tuen ja velvoitteen mukaisesti niin lisättävien avustusten kuin toiminnallisten keinojen avulla.